

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Oulun kulttuuripajasovellus korkeakouluopiskelijoille, osallisuuden välineiden lisäämiseksi ja syrjäytymisriskin vähentämiseksi
Hakemusnumero	R-01350
Valintakokouksen päivämäärä	24.4.2024
Hakijan virallinen nimi	Sosiaalipedagogiikan säätiö sr
Osatoteuttajat	Oulun Yliopisto, Oulun Ammattikorkeakoulu Oy
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen
Alkamispäivämäärä	1.2.2024
Päätymispäivämäärä	31.12.2026
Käsittelijä	Taina Viitasalo

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Korkeakouluopiskelijoiden jaksamiseen ja hyvinvointiin liittyy haasteita, jotka käyvät ilmi mm. YTHS:n tilastoista. Erikoissairaanhoidon ja psykiatrian poliklinikoiden resurssit ovat nykyisellään riittämättömät ja jonotusajat hoitoon pääsyyn voivat venyä useiden viikkojen ja jopa kuukausien mittaisiksi. Kolmannen sektorin matalakynnyksisellä vapaaehtoisuuteen ja vertaisuuteen perustuvalla toiminnalla voidaan osaltaan vastata tähän haasteeseen. Sosped-säätiöllä on kulttuuripajoja jo seitsemällä eri paikkakunnalla ja vanhimmat niistä ovat toimineet yli kymmenen vuotta.

Korkeakouluopiskelijat ovat jo vuosia hyötyneet toiminnasta Sospedin kulttuuripajoilla muilla paikkakunnilla. Monet ovat voimaantuneet viimeistelläkseen opintonsa, valmistuakseen ja siirtyäkseen elämänsä seuraaviin, aikuisuuden kehitystehtäviin, kuten työelämään osallistumiseen. Pajalle ei tarvita diagnooseja tai lähetteitä, vaan toimintaan voi osallistua kuka tahansa mielen hyvinvoinnin ylläpitoon ja parantamiseen tukea kaipaava korkeakouluopiskelija.

TAVOITTEET:

Hankkeessa kehitetään, pilotoidaan ja juurrutetaan Ouluun korkeakouluerityinen kulttuuripajasovellus, joka toimii pääasiallisesti Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun välittömässä läheisyydessä ja mahdollisuuksien mukaan sateliittiryhminä myös muissa toimipisteissä. Mielenterveysseksitiivisellä kulttuuripajatoiminnalla tuetaan osallistujien toimijuutta sekä työ- ja toimintakykyä. Toiminta antaa mahdollisuuden tunnistaa ja vähentää nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden riskitekijöitä varhaisessa vaiheessa. Riskejä havaittaessa osallistujia ohjataan toiminnan aikana heidän tarpeidensa mukaisiin palveluihin.

Vertaisuuteen ja mielenkiinnon kohteisiin perustuvaa diagnoosivapaata ohjattua ryhmätoimintaa suunnittelevat ja ohjaavat koulutetut vapaaehtoiset vertaisohjaajat. Vapaaehtoistoimintaan osallistuvat kehittävät monipuolisesti opiskelu- ja työelämässä tarvittavaa osaamista, kuten vuorovaikutus- ja

ryhmätöitä, ryhmänohjaus- ja organisointitaitoja. Hankkeessa yhteiskehitetään korkeakoulujen eri rakenteiden (opiskelijahuolto, opiskelijajärjestöt, henkilöstö) kanssa opiskeluvälillä tai -voimavaroillaan heikommassa asemassa oleville opiskelijoille järjestölähtöisen tuen muotoja. Kulttuuripajalle voi myös tulla tutustumaan toisiin ihmisiin ja opettelemaan sosiaalista kanssakäymistä.

Korkeakouluerityinen kulttuuripajatoiminta juurrutetaan hankkeen aikana osaksi Oulun korkeakoulujen perustoimintaan kehittämällä hankkeen aikana paikallisista toimijoista muodostuva moniammatillinen yhteistyöverkosto, jonka jäsenet vastaavat nuorten korkeakouluopiskelijoiden palveluista. Korkeakoulut toteuttavat hankkeessa näyttöön perustuvaa toiminnan- ja vaikutusten arviointia, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa toiminnan kehittämiseksi ja jatkotarpeen määrittämiseksi.

KOHDERYHMÄ:

18-35-vuotiaat Oulun korkeakouluissa opiskelevat nuoret aikuiset, joilla on muiden kulttuuripajojen kävijöiden tapaan erilaisia mielenterveyteen liittyviä haasteita. Kohderyhmä pitää sisällään myös sellaiset kulttuuripajalla käyvät korkeakouluopiskelijat, jotka haluavat kouluttautua vertaisohjaajiksi. Kohderyhmä koostuu sekä kulttuuripajan potentiaalisista kävijöistä, että tulevista vertaisohjaajista, jotka haluavat ottaa pajalla aktiivisempaa roolia vapaaehtoisina toiminnallisten vertaisryhmien ohjaajina.

TOIMENPITEET:

1. Perustetaan Ouluun matalan kynnyksen kulttuuripajasovellus korkeakouluopiskelijoille, joilla on opinnoissa edistymiseen ja työmarkkinoille pääsyyn tai kiinnittymiseen vaikuttavia psyykkisiä ja sosiaalisia haasteita (päävastuu: Sosped)

Aikataulu: 3 kk:n aikana käynnistetään rekrytointi ja hankitaan kampusalueelta toiminnalle soveltuvat kulttuuripajan toimitilat ja käynnistetään välittömästi (aluksi työntekijävetoisesti sisustusryhmä jne.) ensimmäiset ryhmätoiminnot. Ensimmäisen toimintavuoden aikana tavoitetaan 70 % kohderyhmään kuuluvista nuorista, jotka ottavat päävastuun ryhmien toteuttamisesta. Puolivuosittain koulutetaan koko hankekauden ajan 6-10 hlöä nuorista vertaisohjaajiksi. Toisen ja kolmannen toimintavuoden aikana tavoitetaan 100 % kohderyhmään kuuluvista nuorista ja toiminnassa on täysi kapasiteetti.

2. Kartoitetaan hankkeen yhteistyökumppaneiden kanssa oleelliset ja aktiiviseen osallistumiseen sitoutuvat toimijat sekä kootaan tavoitteellisesti toimiva monitoimijainen ja -ammattillinen verkosto vaikuttavuuden takaamiseksi (päävastuu: Sosped)

Verkoston tarkoituksena on toimia korkeakouluopiskelijoiden arkea ja toimintakyvyn eri prosesseja tukevana ja kehittäväksi tekijänä. Aikataulu: 6kk: Hankkeen työntekijät ovat aktiivisesti yhteydessä verkoston eri toimijoihin, sekä jalkautuvat toiminnan esittelyihin ja mahdollisiin tapahtumiin. Hankkeen yhteistyökumppanit markkinoivat toimintaa omissa verkostoissaan.

3. Luodaan toiminnan fyysiset puitteet vuokraamalla Oulun yliopiston pääkampukselta tai sen välittömästä läheisyydestä helposti saavutettavissa oleva ryhmätoiminnan järjestämiseen soveltuva tila (päävastuu: Sosped)

Paikasta on hyvät kulkuyhteydet muihin oppilaitoksiin ja opintopsykologit ovat lähellä. Hankitaan tarvittavat välineet. Ryhmätoimintoihin osallistuvat nuoret sisustavat pajan. Ryhmätoimintaa viedään Oulussa myös pääkampuksen ulkopuolisille etäpisteille, esim. muille kampuksille. Aikataulu: 3 kk: Vuokrataan soveltuvat toimitilat ja hankitaan suuret kalusteet, työkoneet ja laitteet, kuten sohvapöydät ja tulostin. Käynnistetään aluksi työntekijävetoisesti sisustusryhmä, johon aletaan houkuttelemaan toimintaan tutustuvia nuoria. 6 kk: Toiminnan sisällöstä vastaavat jo tässä vaiheessa pääosin nuoret itse, ensimmäiset vertaisohjaajat valmistuvat ja vastuunotto kasvaa koko ajan, ensimmäinen etäpiste perustetaan. 12 kk: toiminta on saavuttanut täyden kapasiteetin ja toinen etäpiste perustetaan.

4. Yhteiskehitetään korkeakoulujen eri rakenteiden (opiskelijahuolto, opiskelijajärjestöt, henkilöstö) kanssa opiskelu- ja työelämävalmiuksiltaan sekä voimavaroiltaan heikommassa asemassa oleville opiskelijoille järjestölähtöisen tuen muotoja (päävastuu: AMK) Pajan työntekijät osallistuvat koulutusten kehittämistä ja uudistamista valmisteleviin työryhmiin. Aikataulu: 3 kk: ensimmäinen verkostotapaaminen. 6 kk: ohjausryhmän jäsenyys.

5. Laaditaan suunnitelma korkeakoulu erityisen kulttuuripajasovelluksen juurruttamisesta Oulun toimijakenttään sekä korkeakoulu erityisyyden sisällyttämisestä Sospedin muuhun kulttuuripajatoimintaan (päävastuu: Sosped) Soveltuvien jatkorahoitusinstrumenttien erittely. Aikataulu: 6 kk: asia esitellään ohjausryhmälle ideointia varten. 12 kk: toiminnasta saatuja tuloksia esitellään muille ammattikorkeakouluille ja yliopistoille. Hankkeen toinen, sekä viimeinen vuosi, kootaan hankkeesta saatuja tuloksia raportiksi ja laaditaan niiden pohjalta suunnitelma hankkeen juurruttamiseksi alueelle. Tutkitaan tarjolla olevia rahoitusvaihtoehtoja. 18 kk: Käynnistetään rahoitusneuvottelut mahdollisten uusien osatoteuttajien ja rahoittajien kanssa. Viimeisen vuoden aikana toimintaa juurrutetaan.

6. Koulutetaan vapaaehtoisia vertaisohjaajia suunnittelemaan ja ohjaamaan viiden viikon sykleissä sosiaalipedagogisen viitekehyksen mukaan toteutuvia toiminnallisia vertais- ja harrasteryhmiä (päävastuu: Sosped) Aikataulu: 6 kk: ensimmäiset vertaisohjaajat valmistuvat 6-10 hlöä. Aina puoli-vuosittain koulutetaan parillinen määrä uusia vertaisohjaajia.

7. Ensimmäiset 3–10:n osallistujan ryhmät käynnistyvät (päävastuu: Sosped) Ryhmät rakentuvat vapaaehtoisten ja kävijöiden tarpeiden ja toiveiden mukaisiksi. Työntekijät tukevat nuoria toiminnan toteutuksessa kouluttamalla, mentoroimalla, nostamalla esille nuorten vahvuuksia ja tarjoamalla vapaaehtoisille työnohjausta osaamisen kehittämisen tueksi. Aikataulu: 3 kk. Kun vuokrattavat toimitilat ovat varmistuneet, aloitetaan toiminnan markkinointi ja nuorten rekrytoiminen toimintaan mukaan. Toiminta integroituu Sosped-säätiön muiden kulttuuripajojen kanssa samaan 5 viikon toimintasykliin ja kvartaalisuunnitteluun. Työntekijät ottavat ensimmäisen puolenvuoden ajan päävastuun ryhmistä. 6 kk: ensimmäiset vertaisohjaajat valmistuvat ja ottavat vastuuta ryhmätoimintojen ohjaamisesta. 12 kk: toiminnan täysi kapasiteetti on saavutettu.

8. Ryhmänohjauksen lisäksi vertaisena toimivat nuoret voivat myös toteuttaa tukihenkilötyyppistä toimintaa (päävastuu: Sosped) Vertaisohjaajat voivat toimia kokemusasiantuntijoina ja -kehittäjinä. Heille tarjotaan verkostojen kautta mahdollisuuksia tutustua itseään kiinnostaviin ja hyödyttäviin jatkokolkuihin. Aikataulu: 6 kk: ensimmäisten vertaisohjaajien valmistuttua, heille pidetään tukihenkilökoulutus, jossa käydään läpi tukihenkilötoiminnan eettiset periaatteet ja pelisäännöt. 12 kk: n. 3 nuorta/kk toimii tukihenkilönä tai kokemusasiantuntijana/kehittäjänä.

9. Osallistetaan myös alueen muut toimijat ja väestö yhteisölliseen toimintaan (päävastuu: AMK) Tehdään näkyväksi korkea-asteella opiskelevien nuorten tuen tarpeita ja sen erityispiirteitä. Tehdään aktiivista mediatyötä, jossa sisällöntuottajina toimivat nuoret itse. Aikataulu: 6 kk: vertaisohjaajat yhdessä opiskelijoiden kanssa suunnittelevat, markkinoivat ja toteuttavat yhdessä erilaisia tapahtumia ja tempauksia alueen muille toimijoille ja väestölle. Opiskelijat voivat tehdä erilaisia projektitöitä ja kursseihin liittyviä tehtäviä kulttuuripajan nuorten kanssa.

10. Arvioidaan hankkeen toimenpiteitä jatkuvasti, jotta arviointitietoa voidaan hyödyntää hankkeen aikana sujuvasti eri toimenpiteitä suunnatessa (päävastuu: OY) Arviointi toteutetaan yhteistyössä hankkeen kohderyhmän, yhteistyöorganisaatioiden sekä hankkeen ohjausryhmän kanssa. Aikataulu: Arviointia toteutetaan läpi koko hankeajan hankkeen eri vaiheiden etenemisen mukaisesti.

TULOKSET:

-vahvistaa ja tekee näkyväksi omaa osaamista ja vahvuuksia

- positiivinen vaikutus toimintakykyyn, vuorokausirytmiin ja yleiseen arjenhallintaan
- vahvistaa mielen hyvinvointia, vuorovaikutustaitoja ja itsetuntoa
- helpottaa opintoihin ja työelämään kiinnittymistä ja vähentää syrjäytymistä
- verkostoyhteistyön kautta nuorten korkeakouluopiskelijoiden ohjaus oikealle auttavalle taholle helpottuu, kun kokonaiskuva tarjolla olevista palveluista selkeytyy
- nuoret saavat kulttuuripajalta tukea eri toimijoiden kanssa asiointiin ja palveluihin hakeutumiseen
- pajatoiminta tulee tutuksi nuorten lähiverkostoille ja muille kolmannen sektorin toimijoille Oulussa
- sosiaalipedagoginen ajattelu tuo toimijoille uusia näköaloja ja ratkaisuvaihtoehtoja nuorten kohtaamisen tueksi
- Ouluun perustettava korkeakouluerityinen kulttuuripajasovellus
- Kokemusta korkeakoulujen yhteyteen viedystä positiivisen mielenterveyden järjestölähtöisestä tukimuodosta

Lisätietoja hakemuksesta

Kohdealue: Pohjois-Pohjanmaa (Oulu ja Oulainen)	
Osallistujat: 250 koulutuksessa olevia 18-29 -vuotiaita	
Kustannusarvion jakaantuminen:	EU+valtio 738 212 €
Palkkakustannukset 561 562 €	
Flat rate 7 % kehittäminen 45 402 €	Omarahoitus: muu julkinen 184 553 €
Flat rate 40 % kehittäminen 65 361 €	
Matkakustannukset 6 512 €	
Ostopalvelut 181 750 €	
Muut kustannukset 62 178 €	
Nettokustannusarvio yhteensä 922 765 €	Rahoitussuunnitelma yhteensä 922 765 €

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	922 765 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	922 765 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	738 212 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hakemus ei täytä Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman yleisiä valintaperusteita seuraavilta osin: ”Hankkeella on konkreettinen hankesuunnitelma, joka pohjautuu tunnistettuun tarpeeseen ja joka edistää Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman erityistavoitteen tavoitteiden tuloksellista toteutumista. Hankkeen eteneminen on seurattavissa ja todennettavissa hankesuunnitelman perusteella.”, ”Hankkeelle on hakemuksessa esitetty tarkoituksenmukaiset resurssit. Tuen hakijalla on tarvittava osaaminen hankesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi” ja ”Tukea ei myönnetä yleisenä toimintatukena”.

Hankkeen antama lisäarvo ei ole riittävä. Oulun Ammattikorkeakoululla on jo Valtti-vertaistukiryhmät, jotka tukevat korkeakouluopiskelijoiden opintojen etenemistä ja työelämään siirtymistä sekä ennaltaehkäisevät opintojen keskeyttämistä. Lisäksi osallistujien (tavoitteena 250) löytyminen on epävarmaa. Toimenpiteitä ei ole kuvattu riittävän konkreettisesti, painotus on fyysisen tilan varustamisessa. Hanke ei ole myöskään kustannustehokas eikä hankkeessa nähty riittävästi uutuusarvoa hakijan aiemmin toteuttamaan toimintaan.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hakemus ei täytä kaikkia yleisiä valintaperusteita, joten hakemusta ei esitetä rahoitettavaksi. Hankkeelle ei myönnetä tukea, jos hanke tai tuen saaja ei täytä yleisiä valintaperusteita (Laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta 757/2021 37 §).

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmän kokous 19.2. – 8.3.2024
(sähköinen käsittely)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 8.4.2024

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 24.4.2024

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä 8.5.2024

Rahoittaja **ei puolla** hankkeen rahoittamista.